

HANDLEIDING DUIDEN & DOEN

CONTEXT - WERKWIJZE PRAKTISCH - LEGENDA

Context

Onderligger is de Beleidsnotitie “ Ondersteuningstoewijzing niveau 1 t/m 4 en Toelaatbaarheid niveau 5, versie 2017” .

Omdat de kosten van niveau 5 (SBO en SO) in solidariteit worden gedragen speelt integrale inhoudelijke informatie een centrale rol bij het beoordelen van aanvragen en herbeoordelingen TLV. Informatie die tevens onontbeerlijk is voor een goede analyse als basis van effectieve interventies afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en doel- en handelingsgericht werken vanaf ondersteuningsniveau 3. Relevante informatie dus voor zowel scholen, bestuurlijke ondersteuningsstructuren als het SWV. Door op Zuid-Limburgs niveau de ordening van deze informatie te stroomlijnen en te uniformeren wordt communicatie tussen scholen onderling en tussen scholen en ketenpartners vereenvoudigd voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte.

In de doorgaande lijn tussen basis- en extra ondersteuning is Duiden en Doen het start-OPP in niveau 5 en dus de basis voor een aanvraag TLV of herbeoordeling. Door de benodigde informatie al een integraal onderdeel te laten zijn van het dossier van de leerling wordt veel extra en onnodig werk voorkomen.

Daarom hebben de besturen van de SWV-en, tevens zijnde het verband van samenwerkende schoolbesturen, in 2017 besloten dat:

1. OPP 's bestaan uit een vast uniform deel en uit een vrij deel;
2. het vaste deel minimaal de inhoudelijke informatie omvat die zowel nodig is voor een aanvraag TLV als voor het dagelijkse handelen rond de leerling;
3. het vaste deel tevens dienst kan doen als een integraal onderdeel van de planvorming (handelingsplan, kindkaart, groeidocument, OKR, etc.) vanaf ondersteuningsniveau 3 in het basisonderwijs.

Door ook de wettelijke onderdelen van het OPP op te nemen, kan een school het format desgewenst hanteren als een volwaardig OPP.

Begin schooljaar 2017-2018 zijn we aan de slag gegaan en in de loop van het schooljaar heeft een eerste brede evaluatie plaats gevonden door een representatieve werkgroep vanuit basisonderwijs en s(b)o, die gevoed is vanuit de eigen achterban. Op basis van de praktijkervaringen is Duiden & Doen aangepast. Naast verbeteringen in algemene zin, is in het bijzonder aandacht besteed aan het streven dat het format dienst kan doen als actief handelingsplan/handelingsdeel OPP.

Een volgende en verdergaande stap in de digitalisering wordt gezet als het een bruikbaar instrument in de dagelijkse werkpraktijk blijkt dat desgewenst integraal dienst kan doen als volwaardig OPP/HP/onderdeel OKR.

Werkwijze praktisch

Organisatorisch:

- het formulier hoeft niet in één keer volledig te worden ingevuld
- start met het invullen van Duiden & Doen zodra signalen/problemen optreden, in het onderdeel dat aan de orde is (concreet voorbeeld : starten met beschrijven van ondersteuningsbehoeften of extra inzet)
- probeer bondig en met focus te formuleren en dit op slechts één plek te doen (voorkom dubbele registraties)
- een school die een eigen systematiek wil blijven hanteren, vult D&D in op het moment van verplaatsing, aanvraag TLV of herbeoordeling; aan de school de weging van de (bureaucratische) voor- en nadelen.

Technisch:

- geef het document een vaste codering: DD + achternaam voorletters leerling + jjjj-mm-dd (DD=afkorting voor Duiden&Doen)
- bouw een historisch perspectief op rond de leerling door een PDF op te slaan van de situatie op datum van vaststelling op moment 1, en vervolgens verder te werken in de word-versie richting moment 2 (met een nieuwe datum !)
- de wijze van invullen is bekend; dezelfde systematiek als bij de aanvraagformulieren
- bij de overgang van de leerling naar een andere school of bij een TLV-aanvraag: het document in word bijvoegen, zodat de andere school hiermee verder kan werken (na opslag van een PDF van het ontvangen document)
- op een aantal plekken zijn vrij bewerkbare delen ingevoegd om de praktische toepasbaarheid in de dagelijkse werkpraktijk te verhogen, eigen logo en eigen elementen toe te kunnen voegen.

Doorlopende lijnen:

- afstemming zoeken met de bestuurlijke ondersteuningsstructuren (bv Expertisepool Innovo, Kindante Kwadrant, Kansrijk Triade, Dienstencentrum Mosalira, etc.) en/of aanbieders van maatwerkexpertise (bv Adelante onderwijs/ cluster 2, etc.), zodat dit document ook dienst kan doen voor informatie-uitwisseling op dat niveau
- datzelfde geldt voor de ketenpartners in het knooppunt en de zorg.

Legenda

INTENSITEIT ONDERWIJS- EN ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

De intensiteitsbehoefte moet afgezet worden tegen hetgeen leeftijdsadequaat te achten is.

Zware ondersteuningsbehoefte

- Overname van handelingen door (onderwijs-/ondersteunend) personeel
- Vaardigheid is niet mogelijk
- In alle situaties is 1 op 1 begeleiding nodig

Matige ondersteuningsbehoefte

- Overname van deelhandelingen door (onderwijs-/ondersteunend) personeel
- In bepaalde/een beperkt situaties en bij nieuwe en/of vrije situaties is 1 op 1 begeleiding nodig
- Aansturing in nabijheid van en/of controle op veiligheid van handeling door (onderwijs-/ondersteunend) personeel in nabijheid van leerling

Lichte ondersteuningsbehoefte

- Aansturing van handelingen op afstand door (onderwijs-/ondersteunend) personeel
- Groepsgewijze begeleiding bij nieuwe en/of vrijere situaties
- Beschikbaar zijn bij problemen/vragen
- Controle van handeling achteraf
- Controle en/of begeleiding op vraag van de leerling

COMPENSERENDE EN BELEMMERENDE FACTOREN

Leerling - leren	Denk aan: leerbaarheid, het leergedrag van de leerling in de situatie zelf: strategie, taakgedrag, taakbeleving, schoolprestaties op verschillende vakken, CITO-toetsen, werkhoudingsaspecten , tempo, ordeningsvermogen, prestatiemotivatie/faalangst, intelligentieniveau, mondelinge taalvaardigheid
Leerling - gedrag	Denk aan: sociale vaardigheden, communicatievaardigheden, samenwerkingsvaardigheid, zelfvertrouwen, aanpassingsvermogen, emotionele stabiliteit, omgaan met frustraties, aanwezigheid van psychiatrische stoornissen, welbevinden op school
Leerling - lichamenlijk	Denk aan: ziekteverzuim, ziektes c.q. gezondheid, zintuiglijke problemen, motorische beperkingen, vitaliteit, sportieve vaardigheden
Leerling - zelf	Denk aan: eigenaarschap van de leerling: wat vindt de leerling zelf, welke kansen en belemmeringen ervaart de leerling zelf, is de leerling in staat tot zelfreflectie, kan de leerling verantwoordelijkheid nemen voor zijn/haar gedrag, met welke oplossingen / acties komt de leerling, neemt de leerling zelf initiatief
Binnen school: leerkracht	Denk aan: doceerstijl, pedagogische stijl, waarden en normen leerkracht, meer kindgericht of leerstofgericht, gevoelens bij een bepaalde leerling, handelen van de leerkracht in de situatie zelf (taak, instructie, pedagogisch handelen), sterke kanten leerkracht, empathisch, duobaan, klassenassistentie
Binnen school: groep	Denk aan: groepsgrootte, aard van leerlingenproblematiek en niveaus van de leerlingen, houding van de groep t.o.v. de leerling, sociale sfeer, acceptatie van verschillen, veel eigen verantwoordelijkheid
Binnen school: schoolorganisatie	Denk aan: invloed schoolregels, mogelijkheden tot extra hulp , het zorgsysteem op school, goede afstemming met ouders, goede afstemming met zorgketen , gebouw, duidelijkheid over roosters, etc.
Buiten school: gezin	Denk aan: bijzonderheden over gezinssamenstelling, mate van stabiliteit, mate waarin ouders hun kind kunnen stimuleren, pedagogisch klimaat, samenwerking met de ouders – houding ouders t.o.v. school, gelegenheid tot maken van huiswerk
Buiten school: vrije tijd	Denk aan: invloeden vanuit de buurt, bezigheden na schooltijd (clubs), ondernemend in de buurt/wijk, gelegenheid tot contacten met leeftijdsgenoten
Buiten school: zorg	Denk aan: Is /was er sprake van externe hulp?

Risico's en belemmerende factoren	Per bovenstaand onderdeel in te vullen waar van toepassing
Beschermende en compenserende factoren	Per bovenstaand onderdeel in te vullen waar van toepassing